

MTÜ Jaan Tõnissoni Selts aastal 2024

Jaan Tõnissoni Seltsi kuulus 31.12.2024 seisuga 58 liiget (aasta varem oli liikmeid 82).

Seltsi tööd korraldas Seltsi juhatus:

Krista Aru – seltsi juhataja, seltsi tegevuse kavandamine ja projektide juhtimine;'

Trivimi Velliste – abijuhataja, koostöö teiste seltsidega;

Ave Soeorg – sekretär; liikmemaksud ja arveldused, seltsi sisesuhtlus;

Riina Kala – assistent; Tõnissonide sugupuu kontaktid; võimalusel matmiskohtade hooldamine;

Epp Alatalu – projektijuht: haridusprogrammid

Reimo Rehkli – kommunikatsioonijuht; kodulehekülg, FB;

Indrek Mustimets – koostöö Tartu linnaga.

Seltsi juhatus pidas 2024.aasta jooksul kaks koosolekut 24. mail ja 09. septembril.

Aastal 2024 jätkas Selts senise rutiiniga tegutsemist, eesmärgiks Jaan Tõnissoni elu ja tegevuse tutvustamine ja 21. sajandi Eesti elanikele Tõnissoni pärandi eeskujuks seadmine.

Jaan Tõnissoni Seltsi koduleht www.Tonissoniselts.ee ja Facebooki leht

[Facebook.com/JaanTonissoniSelts](https://www.facebook.com/JaanTonissoniSelts) koondasid Seltsi infot ja on pidevalt värskendatud. Seltsi liikmed on järjekindlalt olnud teavitatud nii oma Seltsi kui ka teiste sama valdkonna – riigitegelaste ja ka ajakirjandusvaldkonna suurkujudele pühendatud ühenduste tegevusest.

2024. aastal oli kasutusel Jaan Tõnissoni 155. sünniaastapäeval välja antud kalender, mis andis võimaluse Eesti suurmehe tegevust pidevalt meeles hoida. Kalender oli ka iga kuu Seltsi Facebooki lehel värskendatud.

Seltsi üks eesmärke on leida võimalused, et ka Tõnissoniga seotud paigad on riigimehe vääriliselt tähistatud ja hoitud. Tõnissoni kodutalu juures Mursil ei õnnestunud Seltsi esindajal 2024. aastal Viljandi vallavalitsusega riikliku mälestusmärgi heakorra osas head lahendusi leida. Samas sünnikodu ja Tõnissoni mälestuseks rahatud pärnasalu on heas korras tänu naabri vabatahtlikule tööle.

Jaan Tõnissoni Seltsi üldkoosolek kogunes 20. aprillil 2024 Tartu Ülikooli raamatukogu Tõstamaa saalis. Koosolek kinnitas 2023. aasta tegevuse aruande ja revisjoniaruande.

Üldkoosolekust osavõtjad arutasid seltsi erinevaid tegevusi ja murekohti ning arutasid võimalusi noorte ja keskealiste kaasamiseks. 2024. aasta võimalike tegevuste hulgas kõlasid Jutuks oli Jaan Tõnissoni turvustava näituse avamine Gildi tänava monumendi juures, erinevad stsenaariumid Tõnissoni sünnikodu kui kultuuriloolise paiga tähistamisega (Aare Pällin tegeleb kaitsekohustise teatisega), otsustai liita kahe juubeli kõned koguteoseks JT 150-155.

Jaan Tõnissoni Seltsi aasta üldkoosoleku kultuuriosas pidas skulptor Mati Karmini ettekanne teemal „Isikumonumendid – kellele, milleks?“ Mati Karmini (koos arhitekt Tiit Trummaliga) tehtud Jaan Tõnisson seisab oma kunagise ajalehe Postimees toimetuse ees. Mati Karmini loeng oli kõigile huvilistele avatud.

*

Jaan Tõnissoni Selts korraldas aastal 2024 kaks avalikku üritust, traditsiooniliselt 3. juulil ja 22. detsembril.

Jaan Tõnissoni mälestuspäeval, 3. juuli keskpäeval, pidas Raadi kalmistul perekond Tõnissoni hauaplatsil mälestuspalve Peetri koguduse õpetaja Ants Tooming, kõnelesid Tartu linnapea Urmas Klaas, Emakeele Seltsi auliige Jüri Valge, kultuuriseltside ja ajalehe Postimees esindajad. Flöödil esinesid Anneli Kuusk ja Marelle Zirnask.

Jaan Tõnissoni mälestuspäev jätkus pärastlõunal Eesti Üliõpilaste Seltsi majas riigi julgeolekule ja rahva enesekaitsele pühendatud ettekannetega. Maailma väikerahvaste olukorra hea tundja Andres Herkel ettekanne oli teemal „Jaan Tõnisson ja rahvaste vabadus“; julgeolekuekspert Rainer Saks kommenteeris riikidevahelist sõjalist vaenutegevust XXI sajandil. Kaitseliidust kui rahva omakaitse tugipostist kõneles kapten Kristjan Bachman Kaitseliidu Tartu Malevast. Ettekannetele järgnes arutelu ja kohvilaud.

Jaan Tõnissoni 156. sünniaastapäeval, 22. detsembril 2024 kogunesid Seltsi liikmed, tartlased ja külalised Tartusse Jaan Tõnissoni mälestussamba juurde Gildi tänaval, kunagise Postimees toimetuse maja juures, ja süütasid küünlad. Jaan Tõnissoni Seltsi esimees Krista Aru innustas Tõnissonile rohkem mõtlema ja tema eeskuju järgima. Tartu linnapea Urmas Klaas meenutas aega kui Tõnissoni mälestussammas avati 2001. aastal.

Mälestussamba juurest suunduti ühiselt Teatri Kodusse, et pärimusmuusiku, akordionisti ja helilooja Kulno Malva kontsertesinemisega tänada Jaan Tõnissoni ja kõiki tema kaasteelisi rahvale eneseusu ja eneseteostuse võimaluse ning Eesti riigi loomise eest. Mälestusõhtu lõppes ühise pannkookide söömisega.